

EMNERAPPORT SOS304 høsten 2014

Faglærers vurdering av emnet

Praktisk gjennomføring

Emnet besto av en kombinasjon av forelesninger, seminar og gruppearbeid. Arbeidet var lagt opp i tre bolker. Den første fasen dreide seg om innledende forelesninger om kvalitative metoder, etnografisk arbeid, intervju m.m. Parallelt ble studentene delt inn i 3 grupper og startet opp sitt eget prosjektarbeid. Det egne datainnsamlingsarbeidet utgjorde fase to i opplegget. Gruppene kom fram til felles problemstillinger, utarbeidet intervjuguide og observasjonsplan og alle studentene bidro ved å gjennomføre minst et intervju, en observasjon eller tilsvarende arbeidsmengde. Denne delen ble avsluttet med veiledningsseminar der alle gruppene fikk veiledning gruppevis etter å ha presentert sine erfaringer. Den tredje fasen besto av forelesninger om analysearbeid og ble avsluttet med et presentasjonsseminar der gruppene presenterte sin begynnende felles analyse for medstudentene. Til slutt ble undervisningen avsluttet med en oppsummeringsforelesning, med mulighet for individuelle samtaler med emneansvarlig om eget metodeessay. Deretter fullførte hver enkelt student sitt individuelle essay på bakgrunn av gruppens felles datamateriale. Til slutt hadde studentene en 6 timers skoleeksamen. Karakterbedømmelsen ble basert på en 50/50 fordeling for henholdsvis essayet og den skriftlige eksamen.

Strykprosent og frafall

15 studenter meldte seg til emnet ved semesterstart og 15 leverte inn metodeessay, og av disse tok 14 studenter skoleeksamen høsten 2014. Den ene som ikke tok eksamen var syk på eksamensdatoen og vil ta eksamen våren 2015. Gjennomsnittskarakteren på emnet ble B. Ingen strøk.

Studieinformasjon og dokumentasjon

Studentportalen ble brukt til å formidle all skriftlig informasjon om program, opplegg, litteraturliste, frister, oversikt over grupper og temaer, power point brukt på forelesninger, krav til eksamen og metodeessayet, tips om utfyllende litteratur osv. I tillegg var det emailkontakt med enkeltstudenter, og med koordinatorene for gruppene i forbindelse med gruppearbeidet.

Tilgang til litteratur

Både hovedbøker og kompendium var tilgjengelig på Studia relativt raskt etter semesterstart.

Faglærerers vurdering av gjennomføring av emnet generelt

Lokalene

Instituttets seminarrom fungerte greit til forelesningene og seminarene. For veiledningsseminaret ble et enkeltkontor og lunsjrommet i 4 etasje brukt i tillegg. Med en så liten studentgruppe som 15 var dette ikke noe problem.

Opplegget

Kjernen i opplegget for emnet er velprøvd og forbedret gjennom mange år, og fungerer i all hovedsak svært godt. Grunnideen er å gi studentene en praktisk erfaring med å kombinere observasjon og intervju, kombinert med forelesninger. Det er i tillegg varierte undervisningsformer (veiledning i grupper, seminar og presentasjonsseminar).

Balansen mellom veiledning, seminar og forelesninger har variert gjennom årene og bør kontinuerlig diskuteres – høstens opplegg kan ha vært for «forelesningstungt» på bekostning av mer tid til veiledning i prosjektplanleggingen til gruppene (slik veiledning ble gitt av faglærer på email skriftlig og hvordan de fulgte dette opp etterpå var dermed opp til gruppene). Veiledningsseminaret gruppevis der emneansvarlig og foreleser/deltaker i gruppeveiledningsseminarene alternerte i gruppene fungerte godt – men var ikke basert på at intervju og observasjonsmateriale var transkribert på forhånd – noe som ville gitt grunnlag for mer kritiske drøftinger. Det var lite veiledning med hensyn til analyse. Når det gjelder veiledning knyttet til analyse, er et problem at de skal skrive individuelle essay, noe som gjør individuell veiledning til det mest aktuelle noe som vil være ressurskrevende. Denne gangen fikk den enkelte mulighet til å snakke med emneansvarlig før og etter avslutningsforelesningen, men med 90 minutter til tilgjengelig var det begrenset tid pr person. Det gikk fram av studentevalueringen at studentene primært ønsket individuell veiledning.

Nå er det et krav at studentene skal gjennomføre en observasjon eller intervju, og det er mange gode grunner for dette. Det sikrer at alle studentene har erfaring i å produsere data på ulike måter der de selv er tydelige «medprodusenter», og sikrer at de diskuterer hva ulike data kan bidra med. Samtidig kan også andre typer data (bilder, dokumenter) og andre innsamlingsmetoder (f.eks. fokusgruppeintervjuer) gi viktig erfaring og diskusjoner i den forbindelse. Det viktigste er at gruppene har et felles tema, og at materialet må gi ulike innsikter i det. Men dersom det her skal gjøres endringer bør ulempene tenkes grundig igjennom på forhånd – i og med at det vil gjøre gruppearbeidet og samarbeidet mer komplisert.

Gruppearbeidet

Gruppearbeidet fungerte i hovedsak godt og resulterte i at alle gruppene hadde et godt empirisk materiale å skrive metodeessay om. En gruppe fungerte dårlig. De hadde problemer med å få tak i informanter, og det var først i forkant av veiledningsseminaret (der tre deltok) at det kom fram at det hadde vært en del samarbeidsproblemer i denne gruppen. Selv om resultatet ble at alle bidro med det de skulle og datamaterialet ble rikt, fikk denne gruppen en dårlig avslutning på selve gruppearbeidet. Dersom emneansvarlig hadde fanget opp dette tidligere eller gruppen hadde bedt om hjelp tidligere, kan det være at prosessen hadde blitt bedre. For øvrig hadde alle gruppene kanskje lagt for lite arbeid inn i planleggingen av sine prosjekt, og fikk en del utfordringer knyttet til dette.

Det er en spenning innebygd i opplegget i og med at gruppearbeidet avsluttes med individuelle essay, og at de individuelle essayene er nettopp individuelle. Det betyr at analysearbeidet for den enkelte må bli en individuell prosess – og at deres mulighet til å lære av hverandre i forhold til å tenke analyse kan bli begrenset. Inntrykket var at de

i begrenset grad diskuterte analyse og at de mistet en konkret mulighet til å lære av hverandre her.

Oppmøte

Oppmøtet har generelt vært godt både på forelesninger og seminar. Studentene ble bedt om å melde fra om de kom eller ikke, og dette har i stor grad blitt etterfulgt. Mellom 11-15 studenter har vært tilstede hver gang.

Litteraturen

Siden tidligere erfaringer tilsa at studentene fikk lest lite av pensum, la emneansvarlig vekt på å understreke viktigheten av å komme i gang med å lese pensum tidlig. Pensum for neste forelesning ble f.eks. presentert på slutten av forelesningene for å gi folk lyst til å lese. Inntrykket er at studentene har forholdt seg til pensum i svært varierende grad. På studentevalueringen kom det fram at ca. en tredjedel synes de hadde lest bra og det meste, mens det for resten var varierende. Dette viste seg også på eksamen. Det er for få referanser til pensumlitteraturen i de fleste besvarelsene. Pensum er relativt stort og omfattende og høstsemesteret svært komprimert. Det kan dermed være aktuelt å vurdere færre tekster.

Dette året ble pensum endret noe. Blant annet ble Kvale og Brinkmanns bok om kvalitative intervjuer erstattet med en bok av Weiss «Learning from strangers» og en artikkel av Riply. Til neste gang bør det vurderes om det er for mange tekster om intervjuer i forhold til andre tema.

Eksamen

Eksamen består av metodeessayet og skoleeksamen, begge skal telle 50/50 og studentene gis en samlet bokstavkarakter. Formen fungerer fint, skoleeksamen og essay kan veie opp for hverandre og grunnlaget for karaktersetting er svært godt.

Studentevalueringen – oppsummering av studentenes innspill

Metode

Studentevalueringen ble gjennomført som en sluttevaluering, der studentene den siste gangen vi var samlet ble bedt om å levere et skjema. 13 var tilstede på den siste forelesningen, og alle leverte skjema.

Studentkommentarer

Studentene har mange positive erfaringer med opplegget. Både forelesninger og gruppearbeidet vurderes i hovedsak som verdifulle, og de fleste er fornøyd med balansen. De har også generelt lært mye, og opplever opplegget som relevant og nyttig. Samtidig har studentene også en del innspill til endringer. I vedlegg 1 er studentkommentarer som inneholder kommentarer som innebærer refleksjon og en type endringer gjengitt.

Faglærers samlede vurdering inkludert forslag til forbedringer

Emnet fungerer i all hovedsak godt. Gruppearbeidet (med unntak av i den ene gruppen) fungerte bra, og det har vært god og aktiv studentdeltakelse på forelesninger og seminarene.

Studentene er også i hovedsak fornøyd med forholdet mellom komponentene i opplegget, men det er ulike holdninger; noen ønsker mindre seminar og mer individuell veiledning, andre ønsker mer organisert opplegg rundt seminarene og mer aktivitet gruppevis. Noen få kommenterer gruppeaktiviteter som langdryge/ønsker helst ikke gruppearbeid i det hele, mens andre oppfatter dette som det beste og mest lærerike i opplegget. Variasjonen kan kanskje tyde på at opplegget som det var, har en bra balanse mellom undervisningsformene selv om det kan gjøres justeringer (se endringsforslag under).

Når det gjelder pensum er det 5-6 som sier de har lest alt, det meste eller en hel del flere uker før eksamen, noe må sies å være bra. Selv om det er noen kommentarer angående pensum (overlappende, kommentarer rundt bøker og vanskelighetsgrad) er inntrykket at mangelen på lesing for de øvrige mer går på mengden pensum og arbeidsbelastning på andre emner enn på kvaliteten på pensum på sos304.

Tanker om forbedringer neste semester:

- Legge enda mer vekt på presentasjon av kravene til essay i den første forelesningen.
- Styrke planleggingen av prosjekt i gruppene ved å innføre en oppfølging av den skriftlige veiledningen på skissene gruppevis. Dette kan være et kort møte med hver gruppe og en ansatt, og vil også kunne være en sikring i forhold til å raskere fange opp eventuelle problemer i en gruppe tidligere enn det som skjedde i høst.
- Veiledningsseminaret kan styrkes ved at intervjuer og observasjoner skal være utskrevet til seminaret slik at veilederne kan gi mer kritisk vurdering og forslag i forhold til det som er gjort
- Tidsplan for gruppene justeres slik at innsamling av data kommer tidligere, slik at de kan få mer ut av veiledningsseminaret (se over) og analysedelen av opplegget.
- Forelesningene og seminar om analyse bør knyttes mer til arbeidet med essayene – for å sikre at studentene får mer ut av denne viktige delen av opplegget. Det kan være seminaret bør skje gruppevis.
- En tanke er å avslutte presentasjonsseminaret med oppsummering i gruppene hver for seg, om det er anledning til det tidsmessig.
- Tenke på om det kan være mulig å lage et mer strukturert opplegg knyttet til pensum i tilknytning til forelesninger som krever lesing av pensum. Alternativer kan være f.eks. å be studenter innlede om noen tema, lage et opplegg for diskusjoner knyttet til pensum i tilknytning til forelesningene.
- Når det gjelder pensum, er det grunn til å vurdere om dette bør reduseres noe. I stedet kan det f.eks. utvikles en anbefalt litteraturliste som studentene kan bruke ved senere arbeid med den aktuelle metoden. Flere av studentene ønsker også mer eksemplariske studier som supplement til dagens pensum, noe som også er en god ide.

Vedlegg 1 Forslag fra studentene til endringer/forbedringer (dvs alle positive tilbakemeldinger og kommentarer om at opplegget er bra som det er – er ikke med)

Forelesningene

- At faglærer tok seg av alle forelesningene kunne vært en forbedring. Faglærer har mer kontroll over hva som er eksamensrelevant og hva som er pensum
- En forbedring kunne vært å i enda større grad komme med «eksempel oppgaver» tilknyttet case fra instituttet eller nyhetsbildet.
- Kanskje det burde vært en mer inngående forelesning om analyse

Forholdet seminar/forelesninger

- Tror det hadde vært færre som møtte opp om det var flere seminar
- Det var bra at en pause var planlagt i datainnsamlingsperioden.
- For min del kunne det vært flere seminar, eventuelt med mulighet for å jobbe med egen oppgave. Men det trenger ikke gå på bekostning av forelesning. På bachelor hadde vi både forelesning og seminar for hvert tema.
- Forelesningene kunne vært holdt litt mer intensivt
- Det kunne vært færre seminar og noe mer forelesning. I stedet for heldagsseminar, kunne vi heller vært i mindre grupper eller individuelt og hatt samtale om vårt forskningsprosjekt/oppgave
- Helt ok. Det er mye arbeid med prosjektene, det er lærerikt med prosjekt og praktisk arbeid, man kanskje det kunne vært organisert på en mindre tidkrevende måte? For eksempel ikke i grupper.
- Synes balansen har vært bra. Skulle ønsket meg mer tid i etterkant av presentasjonsseminaret i samtale med foreleser eller i grupper. Presentasjon av data/funn burde også vært obligatorisk å delta på, som en lett av det å få gå opp til eksamen (en gruppe hadde bare to representanter...)

Veiledningsseminar og presentasjonsseminar

- Kanskje litt mer kritisk holdning fra lærerne, hva kunne bli gjort bedre og ikke bare dele erfaringene våre. Når det gjaldt presentasjonsseminar var det det bra og fornuftig opplagt, men det var vanskelig å komme med innspill til andre sine prosjekter, der vi kanskje ikke følte at vi er kompetente til å stille spørsmål.
- Synes det var dumt å ha veiledningsseminar før innlevering av datamaterialet. For jeg følte da at jeg ikke hadde gjort meg opp nok refleksjoner slik i etterkant. Presentasjonsseminaret synes jeg var bra.
- Når det gjelder presentasjonsseminaret er jeg usikker på hvor pedagogisk det er å kommentere hverandres materiale. Jeg så at det var få som hadde satt seg ordentlig inn i materialet og jeg fikk selv lite ut av de andres kommentarer.
- Veiledningsseminaret fungerte bra. Presentasjonsseminaret var informativt, men var litt langdrygt.
- Veiledningsseminaret fungerte veldig bra, lærte mye. Presentasjonsseminaret burde være obligatorisk, lærte mye, morsomt!
- Noen ganger ble det også lange dager, og det hadde ikke vært nødvendig. Kanskje bedre om vi kunne hatt gruppeveiledning. I hvert fall at vi kunne fått sittet ned og notert ned kommentarene.
- Veiledningsseminar fungerte bra, kanskje det hadde vært enda mer aktuelt om vi hadde fått noen helt konkrete oppgaver vi skulle forberede oss på å gå igjennom når vi fikk besøk. Presentasjonsseminaret fungerte helt flott, selv om

det kunne vært en ide å gjøre det obligatorisk. Veldig god tilbakemeldinger og jeg lærte mye av å presentere eget arbeid.

Feltarbeidet – gruppearbeidet

- Det har fungert fint, men det er best å snakke med veileder alene, vi snakker med medstudenter selv
- Ok. Som nevnt, praktisk arbeid er lærerikt, men gruppediskusjoner gjør det tidkrevende.
- Det har vært utfordrende og lærerikt. Det var noen på gruppen som ikke var mye til stede og nærmest kjørte eget løp.
- Utfordrende og lærerikt. Negativt at mange ikke stiller opp og kjører sitt eget løp
- Jeg synes det var en utfordring med gruppearbeidet rett å slett å få til å møtes. Man kunne hatt oppsatte arbeidsseminar i stedet. Veldig bra å brainstorme med medstudenter.
- Det har fungert fint, og vi har samarbeidet godt. Jeg fikk innsyn i andres måte å tenke metodisk. Det er litt rart å arbeid med «andres» datamateriale i ens egen analyse. Men vet ikke om det er mulig å forbedre.

Pensum

- - har lest en del. Det er vanskelig å få lest på flere emner parallelt, og det er fysisk umulig å lese alt til alle forelesningene på forhånd. I tillegg tror jeg at jeg er en person som er avhengig av å konsentrere meg om en ting og gå i dybden på det og da blir det for mange emner på en gang.
- Weiss boken var veldig god, veldig lett å lese! Silvermans bok var oversiktlig, men noe vanskelig å lese. Kompendiet har flere gode tekster, noen vanskeligere enn andre. Dersom pensumet hadde vært lettere å lese, som Weiss boken, hadde jeg nok følt større forståelse for stoffet.
- Silverman er en grei bok som er godt strukturert, men jeg savner litt mer inngående informasjon om visse tema som for eksempel analyse av data. Analyse. Jeg har ikke fått mulighet til å komme gjennom alt pensum. Etter sos340 sine intensive seminar trengtes det en liten pause, og det var ikke mulig å lese med en gang på grunn av sos340.
- mer artikler, mindre Silverman. Det er en del overlapp i pensum. Kunne lest mer om vi hadde hatt mindre prosjektarbeid. Vil ha lest pensum innen eksamen, men har ikke fått lest fortløpende.
- God og solid litteratur som jeg tror vil bli nyttig i senere arbeid med
- Weiss og Silverman er gode bøker, men ble mye i kompendiet. Har lest ca. 85 % og har fått mye ut av det.
- Ikke alt, det er mye. Det går på min egen innsats. Har fokusert mer på essayet i tillegg til at vi har mye i de andre emnene.
- Noen av artiklene i kompendiet er lite pedagogiske har innviklede og abstrakte setninger. Silverman er forståelig. Har ikke fått lest alt, men har lest deler. Kanskje det å ha seminar underveis med spørsmål vi kunne arbeidet med underveis, ville gjort det lettere å få lest pensum.

Opplegget generelt hva har du lært, godt rustet til å skrive essay, utarbeide masterprosjekt?

- Jeg har fått en dypere forståelse av hva kvalitativ forskning går ut på som er nyttig som utgangspunkt for å lære mer om dette. Vi har fått et godt grunnlag synes jeg. Det å lese pensum på forhånd ville gjort dette enda bedre.
- Har fått en god innføring i kvalitativ metode og de ulike innfallsvinklene. Synes fremdeles 'grounded theory' er vanskelig å få helt klart for meg, men ellers er de ulike perspektivene presentert på en god måte
- Jeg har lært mye av tekstene i kompendiet. Det er veldig interessant å lese om erfaringer med egen forskning f.eks. Christensen sin tekst. Vi kunne kanskje hatt flere tekster som var gode eksempler på kvalitative studier og diskutert disse nøye (litt som i analysefaget). Det som kunne gjort meg bedre rustet i forhold til å skrive eget metodeessay, er mindre fokus på teori og mer rene metodeessay.
- Jeg har lært forskningsarbeid i gruppe, innsikt i kvalitativ metode, hvor innsiktsfullt observasjon kan være. Det kunne vært flere metodeessay eksempel!
- Har lært praktisk gjennomføring gjennom gruppearbeidet og redegjørelse gjennom forskningsessayet. Kunne fått mer info om utformingen av metodeessayet – litt tidligere innlevering?

Egen deltakelse og innsats

- Jeg synes jeg har gjort en grei innsats generelt. Kunne nok lest nøyere, men med andre fag gikk det ikke slik. Jeg er veldig fornøyd med hvordan jeg har arbeidet med prosjektet, som var veldig gøy
- Bra. Kunne muligens ha lest mer i forkant av seminarene
- Fornøyd. Ville deltatt mer om vi hadde hatt mer seminar og mer «praktisk» arbeid. Oppgaver og slikt hvor man anvender pensum.
- Ganske bra, kunne ha prioritert enda mer tid på dette

Hvis du skulle planlegge undervisning på sos304 til neste semester – hva ville du gjort annerledes?

- Jeg ville ha tatt hensyn til de andre emnene (det gjelder dem også) Kanskje litt mer tid etter den siste forelesningen. Kunne hjulpet oss til å forberede oss bedre til eksamen (?) og gå i dybden og reflektere mer kritisk over pensum selv.
- Fått mer ut av seminar og arbeidsseminar der det er fastsatt tid så det ikke blir møter på eget initiativ. Forelesningene var gode.
- Hatt en innlevering med uformell vurdering av eget essay og evt. seminar etter forelesningene. Ønske om å øve oss på eksamensbesvarelser med fokus på pensum.
- Kanskje mer fokus rundt hvordan vi knytter teori sammen med den kvalitative metoden ellers har dere gjort en kjempejobb. Tusen takk for et lærerikt kurs.
- Hatt en eller to eksemplariske kvalitative studier og diskutert disse nøye. Kanskje mindre tidkrevende om man heller bare selv gjennomfører et intervju/en observasjon og diskutere dette mer med fokus på metode.
- Litt tettere oppfølging av gruppene, mer involvering når det er studenter fra andre masterprogram på emnet.
- Hatt et ekstra seminar/forelesning som tok for seg tidligere eksamensbesvarelser/skoleeksamen

- Litt mer om essayoppgaven. Flere eksempler på gode essay.
- Ikke la noen kjøre sitt eget løp og samle inn sine egne data
- Mer fokus på oppgaven/essayet fra starten av. Flere eksempler fra masteroppgaver dvs. eksempler der metode er brukt praktisk
- Fjernet skoleeksamen, hatt mindre felles seminar og heller hatt samtaler med gruppene flere ganger. Slik kan gruppene bruke resten av tiden på lesing, arbeide med prosjektet/oppgaven.
- Jeg har fått mer overblikk i kvalitative tenkemåter. Kanskje vi kunne fått mulighet til å levere et førsteutkast til essay, så hadde vi fått en raskere progresjon. Tilbakemeldingene vi fikk på seminaret (da vi presenterte) kunne kanskje ha kommet før. Jeg ble veldig inspirert.